

INOSTRANO ZAKONODAVSTVO

NOVI ENGLESKI ZAKON O PRAVNIČKIM USLUGAMA

Na predlog engleske vlade, Zakon o pravničkim uslugama iz 2007. godine (*Legal Services Act*) biće promenjen.

Svrha donošenja Zakona bila je opsežna:

- zaštita i unapređenje javnog interesa
- vladavina prava
- bolji pristup pravosuđu
- zaštita i unapređenje interesa potrošača
- unapređenje uslova za veću konkurentnost pravničkih usluga
- unapređenje nezavisne, snažne i efikasne pravne profesije
- veće razumevanje građanskih prava i dužnosti
- unapređenje profesionalnih principa.

Zakon je dodelio krupne ingerencije Upravi za pravne usluge (*Legal Services Board*), zaduženoj za sprovođenje njegovih ciljeva. Potrošači će preko svog organa, Korisničkog panela (*Consumer Panel*) moći da štite svoje interese.

Zakonom su određene pravne aktivnosti:

- pristup pravničkim uslugama
- vođenje sudskog postupka
- imovinski predmeti
- nasledstvo
- notarstvo
- postupak registracije zakletve.

Ovim aktom utvrđena je kvalifikacija lica koja imaju pravo da se bave pravnim aktivnostima u zavisnosti od školske spreme i obuke. Njime je Uprava ovlašćena da donosi direktive, izriče kazne te da od nadležnog ministarstva zahteva regulatorne ispravke.

Engleska vlada donela je odluku da izmeni Zakon tako što će zabraniti naplaćivanje određenih honorara („*referral fees*“, dalje u tekstu „honorar“). Primer: ako angažujete advokata „A“ da vas zastupa u sudskom sporu, on možda neće imati

dovoljno iskustva s materijom spora, zbog čega će angažovati advokata „B“. U pojedinim slučajevima, advokat „A“ primiće deo honorara koji budete platili advokatu „B“. Ukupan honorar koji plaćate na ovaj način može biti veći nego što bi bio bez ovog posredovanja. Američki propisi ovakvu naplatu usluga ograničavaju.

Naplata honorara u slučajevima povreda ljudi biće potpuno zabranjena. Do sada je honorar naplaćivan u poslovanju advokata i lica koja se bave uslugama osiguranja. Kao razlozi za zabranu honorara u ovom smislu, navedeni su sledeći momenti:

- honorar predstavlja simptom problema kulture kompenzacije
- honorar se pojavljuje kao delatnost i predstavlja odraz bolesne kulture
- honorar ohrabruje lica da vode sporove bez ikakvog rizika za njih same
- mnogi ostvaruju profit u slučaju neznatnih udesa
- advokat može da „zaradi“ honorar mada je spor izgubljen
- zbog honorara se sporovi protiv osiguravača vode uz preterano visoke zahteve za naknadu štete
- zbog honorara potrošači postaju „roba“ na tržištu, uz devizu „Ko plati više“
- posrednici ostvaruju profit, dok potrošači trpe zbog povećanja premije osiguranja.

Zabrana honorara predstavljaće prvi korak u uvođenju reda u nefunkcionalan sistem kompenzacije, ne bi li se ukupni pravni troškovi smanjili. Prema statističkim podacima, zahtevi za naknadu šteta zbog povreda lica udvostručili su se za poslednjih deset godina – sa sedam milijardi na četrnaest milijardi funti, dok je premija osiguranja za pokriće auto-odgovornosti porasla za 30 odsto. Smatra se da se od ukupnog profita za osiguranje automobila šest procenata odnosi na honorar. Ne iznenađuje što su osiguravači dali podršku vladi da se Zakon izmeni zabranom honorara. Oni su, naime, uvereni da honorar povećava ukupne troškove osiguranja i broj nepotrebnih i bezvrednih odštetnih zahteva, kao i troškove potrošača putem uvećane premije osiguranja.

Protiv izmene Zakona navodi se više razloga:

- neophodno je da tržište pravničkih usluga ostane otvoreno
- advokati će biti plaćeni samo za svoj rad koji pravilno i efikasno obavljaju
- visina pravničkih troškova najčešće je unapred utvrđena
- smatra se da su određene primedbe osiguravača čista ironija jer i sami od honorara imaju koristi kada svog osiguranika upute na određenog advokata.

Dr Zoran D. Radović